

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ח אדר תשפ"ג | דף היומי בבלי: נזיר גז | דף הכולל: גדרים פה.

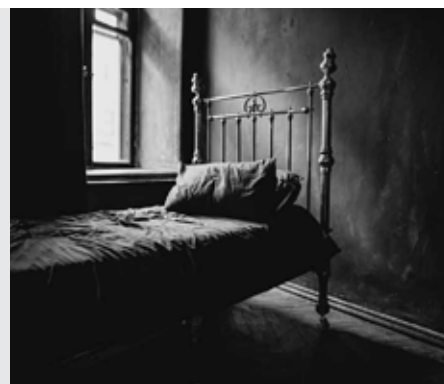
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קי"ט עד סעיף ג'.

מוסר: שמירת הלשון - 'ויבא יוסף' עד 'וישראל'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "ואלה אחי שלושים פנים" סוף פרק ד'

מיד פריץ האברך בבני, והחל לספר את שאירע עמו בכניסת השבת

סיפור פלא שסיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, על החלום וקדושת השבת

המבואר בפוסקים למי שנכשל בעוון זה, ואכן האברך נשאר בחיים ולא אירע לו מכשול.

ומעשה נוסף בעניין חילול שבת מובא ב'שבלי הלקט' (ענין שבת סי' ס', הובא בבית יוסף סוף סי' רס"ג): 'זוה הדבר אשר פסק ר' קלונימוס ור' שבתי החזן ז"ל בארץ הגר, על ר' אברהם מרינשבורג ועל ר' יעקב אחיו שבאו מרוסיה עם עגלות טעונות בערב שבת מבעוד יום ע"י שכירים שאינם יהודים, והם נשארו מעבר הזה לנהר דונאי פחות ממיל אחד, כי נשבר אחד מאופני העגלה, ונשתהו עד שתקנוה. וכשבאו, הקהל יצאו מביהכ"נ בליל שבת, ולא נתנו הקהל להם שלום, ולא הניחום להיכנס שחרית לביהכ"נ, כדי שלא ילמדו אחרים מהם לומר כך וכך עשו פלוני ופלוני, כדי שלא יפרוץ בגדר יותר פרצה גדולה לחלל שבת בזדון. וביום ראשון באו לביהכ"נ לקבל עליהם דין, וגזרו עליהם לצום ז' שבועות רצופים חוץ משבתות וראשי חודשים, להשלים 50 ימי המעשה בצומות ובמלקות. ולמה 50 יום, כי המחלל שבת חייב כרת, ושנו בגמ' (מו"ק כ"ח.) ובירושלמי (ביכורים פ"ב) מת ל 50 שנה מת בכרת", ונתנו להם לצום וללקות 50 ימים כנגד אותם 50 שנה של מיתה, ועוד גזרו עליהם לתת ממנום פדיון נפשם לקופה של צדקה, ואח"כ גזרו עליהם לצום ב"ב חודשי השנה ג' ימים בכל חודש ב. ה. ב. שהן ל"ו ימים כנגד ל"ו כריתות שבתורה, להיפטר מכרת, כדתנן (מכות כ"ג.) כל חייבי כריתות שלקו נפטרו

סיפור רבי דוד יונה רוזנבוים שליט"א סיפור פלא שסיפר רבי שלום שבדרון זצ"ל: כאשר עבר על כתבי היד של זקנו, המהרש"ם זצ"ל, מצא פתק כתוב בכתב ידו על חלום פלא שהיה לו בליל שבת קודש, בעת שכיהן כרב בק"ק יאזלאביץ: פעם אחת חלם שהוא עומד בב"ד של מעלה, וראה איך דנים שם אברך אחד מקהילתו על שחילל שבת במלאכת איסור ונגמר דינו למיתה בידי שמים בשל כך. בשבת בבוקר שקל המהרש"ם בדעתו האם לספר לאותו אברך מה שחלם בלילה, וגמר בדעתו שיעשה סימן: אם ייגש אליו האברך אחר התפילה לשוחח עמו בדברי תורה - יספר לו מה שחלם בלילה, ואם לא ייגש - לא יספר לו כלום. לאחר התפילה עזבו רוב המתפללים את ביהכ"נ, והמהרש"ם נשאר ללמוד 'אור החיים' על הפרשה. לפתע ניגש אליו אותו אברך, וברכו בברכת 'גוט שבת'. א"ל המהרש"ם שימתין לו מעט, כי רוצה הוא לשוחח עמו בעניין מסויים. מיד פריץ האברך בבכי, והחל לספר את שאירע עמו בכניסת השבת: הוא ישב ולמד ביום שישי כשמקטרתו בידו, לא שת לבו לכך ששקעה החמה והתקדש היום, ושאר בפיו מהמקטרת בעודו ממשיך לעיין בתלמודו. לפתע הבחין כי התקדש היום, ונבהל מאוד על שנכשל בחילול שבת, ובא אל הרב לבקש דרך תשובה וכפרה על מעשיו. סיפר לו המהרש"ם על החלום, והאברך פריץ בבכי מר. הרב הרגיע אותו וערך לו פדיון נפש ותיקון תשובה

אנשים היו גדולים בתורה, שהיה חשש שילמדו מהם לומר 'כך וכך עשה פלוני', ומ"מ לא קבלום אנשי העיר כפי כבודם, ולא הניחום להיכנס לביהכ"נ בשבת, ולאחר השבת קנסו אותם בקנסות חמורות, שלא יפרוץ חילול שבת בזדון (אוצר פלאות התורה).

(מתוך עלונו של הרב חנניה צולק, ויקהל פ"ג)

מכריתתן. אבל אם היו עושים כך בזדון, היו מחמירין להוסיף עליהן עוד, שלא להתגלח, ולהתנדות 30 יום, כדאמרו (מו"ק ט"ז). סתם נידוי ל' יום וכל המחמיר יניחו לו ברכות על ראשו. ויש ללמוד מוסר השכל, כמה חמור לצאת לדרך בער"ש בשעה מאוחרת, מחשש שיתעכב בדרך ע"י איזו מניעה, ויגיע למקום יישוב לאחר שקיבל הקהל שבת. דמשמע מ'שבלי הלקט' שאותם

היהודים שהשתתפו בטקס החליפו מבטים מודאגים ביניהם, אך הרב ליברמן כלל לא היסס. הוא ניגש אל המיקרופון וביקש להקדים ולומר כמה מילים...

גדולי ישראל בפקוחתם הרבה, ידעו להתחמק מבעיות הלכתיות מבלי להיכנס לוויכוחים ועימותים מיותרים

ואמר שמכיוון שאשתו היא הסיבה האמיתית שעומדת מאחורי כל ההצלחות שלו, הוא היה רוצה לבקש שהיא תעלה ותקבל את המדליה במקומו.

שמעתי את הסיפור הזה ב"שבעה" על הרב ליברמן מפי בנו ועוד אנשים שנכחו בטקס.

כעין זה כתב הרב יוסף חיים אוהב ציון על הגאון רבי אברהם גניחובסקי:

היה זה באחד מאלפי הפעמים שנסע ר' אברהם באוטובוס כדרכו, והנה לפתע מתיישבת לצידי אשה... (זה היה עוד הרבה לפני עידן המהדרין, וקול 'הדרת הנשים' טרם יצא על הארץ), נו מה עושים עכשיו? איך גורמים לה לעבור מקום בלי שתרגיש איזה צל של פגיעה ח"ו?

לא אדם כהג"ר אברהם זצ"ל יאבד עשתונות, ותיכף פנה אל האשה באומרו:

"סליחה אני מתנצל אבל כדאי שתדעי שיש לי 'כרוספדין'..."
אשה זו ודאי לא ידעה מה זה 'כרוספדין' (ולמי שעוד לא יודע: ציצית), רק חשבה שמדובר באיזו 'מחלה' מדבקת, ותיכף עזבה את המקום לרווחתו של ר' אברהם זצ"ל...

הסיפור הבא התפרסם ב'דעהו', חיזוק יומי בענייני שמירה על גדרי הקדושה במקום העבודה, וכך הובא המעשה: לפני כחמש-עשרה שנה, הרב דוד משה ליברמן זצ"ל, רב קהילת "שומרי הדת" באנטוורפן, אמור היה לקבל מדליה יוקרתית מאוד מאת מועצת עיריית אנטוורפן. הטקס התקיים ברוב פאר והדר. מנחה הטקס שיבח את כישוריו של הרב ליברמן בהנהגת הקהילה, ועל הפעילות ההומניטרית שלו למען יהודים ושאינם יהודים כאחד. ואז, הוא ביקש שהרב ליברמן ומושללת המחוז ייגשו אל קדמת הבמה כדי שמושללת המחוז תוכל לענוד את מדליית הכבוד סביב צווארו של הרב.

היהודים שהשתתפו בטקס החליפו מבטים מודאגים ביניהם, אך הרב ליברמן כלל לא היסס. הוא ניגש אל המיקרופון וביקש להקדים ולומר כמה מילים. הוא החל לספר על רבי עקיבא מהגמרא, רבי עקיבא ועשרים וארבע אלף התלמידים שלו, וכיצד אשתו רחל היתה זו שאפשרה לו ללמוד וללמד תורה ולהעמיד תלמידים רבים כל כך, ולכן, כל כבוד שניתן לו, באמת הגיע לה. הרב ליברמן הסביר כי הביטוי "מאחורי כל אדם גדול ישנה אישה גדולה", מקורו בתלמוד ובאורח החיים שלנו. הוא סיכם

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

כך אמר לי הרב אייזנבאך ז"ל, מי שהיה לו את חנות הכיפות ברח' אשתורי הפרחי בירושלים, עצה איך לשמור את כיפת הסאמט החדשה, שלא תתכווץ אחרי הכביסה

עצות מיוחדות מיוחדות לערב פסח

- תודה לך ידיד. גם עצה טובה לציבור, גם הבאת גאולה לעולם (בשם אומרו), מה צריך יותר?
"רגע רגע, עוד לא סיימת".
- מה עכשיו?
"אם כבר הזכרתי את אייזנבאך, אז יש עוד מישהו שאני רוצה לומר בשמו".
- בבקשה אמור. המיקרופון שלך.
"הוא היה גם מומחה גדול בהכנת פתילות לשבת וחנוכה. פתילותיו היו מפורסמות. פעם אחת הוא אמר לי, מה לעשות, בכדי שלא ייווצר פחם בראש הפתילה".
- זו אכן בעיה ידועה ומציקה. בוא נשמע מה הוא חידש בה. לצורך זה נפתח כותרת חדשה.

פתילות נטולות פחם

כה אמר אייזנבאך:

כשאתה גודל את פתילת הצמר גפן ומסובב אותה הדק היטב, היטב הדק, וחושב שבכך היטבת עם הבעירה, אינך אלא טועה.
בסוף, אחרי שכבר הכנסת את הפתילה לצינורית שלך, כשהיא גדולה ומהודקת היטב, תפתח בחזרה קצת את ראש הפתילה ע"י סיבוב קל לכיוון הנגדי. כך תמנע את הפחם.

- פשטשש. משהו ממש חזק. נגד 'הטייס האוטומטי' שבראש, המורה לך להדק עוד ועוד. נסית את זה למעשה ועבד לך?
"מה הפירוש נסיתי? כל ערב שבת אני מדליק בפתילות עם שמן זית ועושה כעצתו. לא אגיד לך שלגמרי אין פחם, אבל הרבה פחות ממה שהיה בעבר".

- שנבין. אתה מדבר עכשיו על פתילות קנויות, אבל לא על אלו העשויות מהרבה חוטים שזורים, אלא מסוג הצמר גפן הלבן הדחוס.

"נכון. אני מדליק בפתילות צמר גפן אלו. הן נוטות לייצר הרבה פחם. אבל אחרי שאמר מה שאמר - לא עוד".

יפה. שני דברים מקוריים לשבוע אחד, מאדם אחד, זה המון!
(המודיע כ"א אדר פג - א. סתיו)

כשמקבלים עצה ממייבין, זו רמה אחרת. המייבין אמר - המייבין יודע. בפרט כשמוכר כיפות נותן לך עצה, איך לשמור על הכיפה החדשה שקנית. אז אתה מבין שכולו לשם שמים, שהרי האינטרס הבסיסי שלו הוא, שיקנו אצלו כמה שיותר כיפות, נכון? אז הסכיתו ושמעו, מה אומר לי ת"ח ירושלמי, שאגב כל הפניות שלו אלי הם עצמם לשם שמים ולזיכוי הרבים. בכל סוף שיחה איתו אני אומר לו שאני הולך להביא את הדברים "בשם הרב הגאון..." אתם צריכים לשמוע את זעקות השר מעבר לקו, עד שהוא מבין ששוב עבדתי עליו...
והנה דבריו:

אמר לי הרב אייזנבאך זכרונו לברכה, מי שהיה לו את חנות הכיפות ברח' אשתורי הפרחי בירושלים, עצה איך לשמור את כיפת הסאמט החדשה, שלא תתכווץ אחרי הכביסה.
כך אמר:

כשהכיפה חדשה, מיד אחרי שקנית אותה בחנות ולפני שלבשת בפעם הראשונה, הרטב את שולי הכיפה - היינו את הסרט - במים מתחת לברז ואח"כ מתח באצבעותיך את הסרט, סביב כל הכיפה, קטע אחרי קטע וזהו.

כיפה זו שעברה טיפול בנוזלים ומיד אחריהם במתיחה ידנית, שוב לא תתכווץ בכביסה ולא תאבד את צורתה!

אכן עצת זהב חשובה מאד.
אני הצעתי כאן בעבר, אחרי כל כביסה וכביסה לשים את הכיפה על ראש פאה וכד', לצורך מתיחתה, ובכך נשמור עליה, אבל לדבריו די בטיפול הראשוני הזה, עבור כל אורך חיי הכיפה. יהיו הדברים לזיכוי הרבים, לע"נ.

אגב, מצאתי שהדרך הנוחה לבצע את עצתו, שהרי אינך רוצה להרטיב עכשיו את כל כיפת הסמט שלך, אלא רק את הסרט - למלא קערה עם מים, לאחוז את הכיפה בראשה ולהטביל רק את הסרט במים ואז לעשות את הטיפול הנ"ל.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם!

מבחן 13 של דרשו בכולל, יתקיים בעז"ה היום כ"ה באדר למעט המקומות שבקובץ המצורף שיעשו ביום שישי ב' בניסן

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו בכולל יתקיימו ביום שלישי כ"ה אדר, קנין תורה ביום שישי ב' ניסן

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 39:

הדף היומי: מסכת נזיר כו. - נזיר נה:

קנין משניות: משניות אבות ד', ו', עד אבות ה', ב'

מבחן קנין חכמה מס' 39:

ספר חובת הלבבות: חובת הלבבות שער חשבון הנפש פרק ג' -
"והעשרים חשבוננו עם נפשו", עד פרק ג' - "ואלה אחי שלושים פנים"

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 13:

משנה ברורה: סימן ק"ו סעיף ב', עד סימן קי"ט

מוסר: שמירת הלשון- חלק ב' פרק ב' - "ולמה הדבר דומה" עד פרק י"א - "ויבוא יוסף"

מבחני דף הכולל מס' 31:

הדף היומי: מסכת נדרים סד. - פד:

מבחני חבורת ש"ס מס' 9:

מסכת בבא קמא פח: - צח:

מבחני דף היומי ירשלמי מס' 1:

פאה ב. - לו:

בימים כאלו, כשחוקי בשר ודם הופכים לחוכא ואיטלולא וכל צד משחק בהם ומעוות אותם לפי השקפת עולמו, זה הזמן שבו מתבלטת ביתר שאת ההקפדה שלנו על החוקים והמשפטים, אלו שאנחנו כן מבינים ואלו שאנחנו לא מבינים...

ראו מה בין בני לבן חמי, כיצד שומרים אנו את החוקים והמשפטים, וכיצד מתנהגים המחוקקים והשופטים שמשחקים בחוק כאילו היה צעצוע זול וחד פעמי

מהפרשה הזאת, יכולות בהחלט להתאים לכאן. אחת מהתובנות הללו היא הגמישות של החוק בעיני השופטים עצמם. כל מי שעוקב אחרי הפרשה יכול לראות שהשופטים משנים את ההתייחסות שלהם לחוקים שונים, בהתאם להלך

בשבועות האחרונים גועשת הארץ ורועשת בגלל השינויים שמבקשת הממשלה לבצע בחוקים הנוגעים לתפקודם של בתי המשפט בישראל. אומנם אין זה דרכינו לעסוק בסוגיות פוליטיות ובעניינים חדשותיים, במסגרת זו, אבל חלק מהתובנות העולות

רוחם ועמדותיהם האישיות.

אם החוק נראה פרימטיבי ומיושן בעיני השופו, הוא יעניק לו 'פרשנות' שתתאים אותו לעמדותיו, ואם החוק לא העניק לו את הסמכות לעשות זאת, הוא ייטול אותה בעצמו.

מה שלא סביר בעיניו של השופט, ייפסל כי אינו עובר את מבחן הסבירות, ואם הכנסת תחוקק זאת בצורה ברורה יותר, הוא יאמר שבכך היא פוגעת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו וישוב ויפסול את החקיקה.

אבל חוקי התורה הקדושה לא כן הם. אדרבה, כל המשמעות של המילה 'חוק' היא שאין לו טעם. הוא לא עומד במבחן הסבירות של האדם הסביר, ואינו תואם את הלך רוחו של האדם הנאור, לפעמים הדיין לא מסוגל להבין את ההיגיון שיש בחוק, וישנם חוקים שאפילו החכם מכל אדם לא ירד לחקרם ולעומקם, והיא רחוקה ממנו.

ובכל זאת, חוקים אלו נשמרים ונעשים בכל דור ודור, בכל משפחה ומשפחה, הם נשמרים על קוצו של יוד, בלי כחל וסרק, בלי הסברים ובלי תירוצים.

מה טעם יש בה במצווה זו? באמת אין בה טעם, אנחנו משמרים אותה כגזרת מלך על עבדיו, אין זה תפקידנו לעשות רק מה שאנחנו מבינים, אלא לצייט לחוקי התורה, גם כשנדמה לנו

שהם הפוכים מהשכל הישר כביכול.

ומי שעניו בראשו יבין שזה הוא הטעם של המצווה, עצם העובדה שאנחנו מתרגלים לקיים מצוות בלי להבין את הטעם שלהן, הוא זה שהופך אותנו לנאמנים לה' ולתורתו. כי כשאדם עושה רק מה שהוא מבין בשכלו, הוא בעצם מפקיע את עצמו ממצב של עבד, ומכניס את עצמו למצב של שותף שווה ערך, מה שמתאים לי אני אקיים ומה שלא מתאים לי לא אקיים.

דווקא עכשיו, בימי ערב פסח, כשאנחנו מתאמצים כל כך לנקות, ולבער כל פירור של חמץ מהבית, אנחנו צריכים לזכור את הכתוב במשלי: "יָר ה', נְשַׁמֵּת אָדָם - הַפֶּשֶׁ, כָּל-חֲדָרֵי-בֵּטֶן". הקב"ה בודק אותנו בחורים ובסדקים של הפנימיות שלנו, ובוחן אותנו האם אנחנו עבדיו, או חלילה איננו כאלו.

דברי התניא הקדוש נצרבים בבשר החי: והנה ה' ניצב עליו, מלוא כל הארץ כבודו, מביט עליו ובוחן כליות ולב אם עבדו כראוי. בימים כאלו, כשחוקי בשר ודם הופכים לחוכא ואיטלולא וכל צד משחק בהם ומעוות אותם לפי השקפת עולמו, זה הזמן שבו מתבלטת ביתר שאת ההקפדה שלנו על החוקים והמשפטים, אלו שאנחנו כן מבינים ואלו שאנחנו לא מבינים, ובזכות הקיום שלהם, נזכה ל'בניסן ניגאלו ובניסן עתידים להיגאל', במהרה בימינו אמן.

היה פעם בחור שלקראת ה'בר מצוה' שלו קראו אביו, והושיבו על ידו, ואמר לו, אתה הולך להיות 'בר מצוה', אתה יודע מה זה 'בר מצוה'?

הגאון רבי הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנוב - לייקווד, בענייני חינוך ומידותיהם הטובות של גדולי ישראל

הסיפור של דמא בן נתניה

אצל דמא בן נתניה שהוזכר בגמרא (מסכת קידושין דף ל"א ע"א), גבי מצות כיבוד אב הנדירה שלו, שהסכים לוותר על הון רב כדי שלא להעיר את אביו שישן על מפתח התיבה שבה היתה מונחת האבן החסרה של האפוד, לכאורה יש להבין, למה הוצרכה הגמרא להזכירו בשמו של אביו - דמא בן נתניה, והלא הוא היה גוי, ומה מוסיף לנו שם אביו. אלא בודאי רמזו לומר בכך שגם לאביו מגיע שבח וגדולה, ולכאורה, איזה דבר עשה האב, והלא ראינו בעובדא זו רק המעלה של הבן שהידר במצות כיבוד אב.

ברם יש לומר, שכשהתעורר האב ושמע שבנו לא רצה להעיר אותו, ובגלל זה הפסיד הון רב, לכאורה היה צריך לכעוס על בנו שבשביל כמה שעות שינה הפסיד הון רב, ברם באמת לא היה כך, כי הוא שמח שבנו עשה כן, כי התנהגותו הטובה והמיוחדת של בנו, היתה עדיפה לו מכל כסף וזהב שבעולם, ובזאת חונך את בנו חינוך שבלב, חינוך אמיתי, כיון שזה היתה הרגשתו הפנימית שעל

היה פעם בחור שלקראת ה'בר מצוה' שלו קראו אביו, והושיבו על ידו, ואמר לו, אתה הולך להיות 'בר מצוה', אתה יודע מה זה 'בר מצוה'? - וממשיך האב לומר לו: שמע בני! 'בר מצוה' הכוונה שמפסיקים עם כל ההנהגות הילדותיים, דהיינו עד עתה בעת התפילה היית יכול להסתובב בחוץ ולדבר עם חבירך, היית משחק אתם, באמצע קריאת התורה היית מסתובב בחוץ ואוכל או שותה, כל זה - אומר לו האב - הם דברים ששייכים אצל ילדים קטנים, אבל לבחור - מאז היותו 'בר מצוה' - שמקבל על עצמו עול תורה ומצוות - מאז כבר מתפללים כל התפילה בבית הכנסת - לא מדברים באמצע התפילה, ולא מסתובבים בחוץ, נעשים יותר רציני, צריכים ללמוד ולהתפלל בהתמדה ובהתלהבות... וסיים האב ואמר לבנו, "בני, האם אתה מבין את מה שאני אומר לך - המבין אתה מהו להיות 'בר מצוה' בחור?" - תיכף אומר הבן להאב - כן אבא! הבנתי הכל, אבל - אבא - יש לי קושיא אחת, מתי אתה הולך להיות 'בר מצוה'!...

גדולה בעיניהם. פעם אחת קיבל הרב ארבעה הזמנות מארבע אנשים שונים מקהילתו לסעוד את סעודת הערב בביתם, הרב לא אמר לאחד מהם שכבר קיבל הזמנה מאדם אחר, כדי שלא לפגוע בכבודם, רק אישר את ההזמנה של כל אחד ואחד והודה לו על כך, וקבע לכל אחד זמן אשר מקוה להגיע. ואכן באותו לילה, התארח הרב בביתם של ארבע אנשים אלו, ונטל את ידיו ארבע פעמים, ואכל ארבע סעודות! כדי לחלוק לכל אחד את כבודו הראוי לו...

אין ברצוני לגזול מאשה אומללה זו את הנאתה

הגאון האדיר רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל השתקע בסוף ימיו בירושלים עיה"ק, וכיהן כראש ישיבת "עץ חיים". פעם הבחין בחור אחד ברבו, כשהוא פוסע הלך ושוב ליד ביתו, ונראה היה שמחמת סיבה כלשהו הוא אינו רוצה להיכנס לביתו. ניגש אליו הבחור ההוא, והציע את עזרתו, אמנם ראש הישיבה סירב להצעה באמרו שאין לו כל צורך בעזרה, וכאשר הבחין הבחור שראש הישיבה המשיך לפסוע אנה ואנה, ניגש אליו שוב וביקש לעזור לו, אך רבי איסר זלמן אמר לו שאין לו כל צורך בעזרה, ואף הסביר בפעם הזאת את התנהגותו, וכך סיפר לו: כשנכנסתי לביתי, הבחנתי במשרתת שהיתה גלמודה וענייה, שהיתה עסוקה בשטיפת הרצפה, וידוע אני שהמשרתת נהנית לשיר לעצמה בעת עבודתה, אך כיון שהיא יודעת שאסור לי לשמוע את קול שירתה, היא מפסיקה מיד כשהיא מבחינה בי שהנני נכנס לבית, אך כעת - אומר רבי איסר זלמן - היא עדיין לא הבחינה בי, ואין ברצוני לגזול מאשה אומללה זו את הנאתה, ולכן אני מעדיף להניח לה לסיים את מלאכתה, ורק לאחר מכן אכנס לביתי, ובינתיים אני ממתין כאן בחוץ...

(מתוך נועם שיח תשע"ח)

ידה התחנך בנו לכך, וזהו השבח של האב ג"כ, ולכן הוזכר שמו בגמרא. (ויש להוסיף, שהטעם לכך יתכן שהוא מפני שלא לקפח שכר כל בריה, וכידוע מהרה"ק ר' מאיר מפרימשאלן ז"ע שלכן נקראת פרשת בלק על שמו של גוי רשע וטמא, לפי שהיה גוי טוב שאינו מטעה את היהודים, רק הראה להם שהוא שונא אותם, ובכך לא יתחברו עמו ולא ילמדו מדרכיו ומעלליו, וכיון שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, לכן קיבל שכרו משלם שפרשה בתורה נקראת על שמו, ואף כאן י"ל, שכדי שלא לקפח שכרו על חינוכו של בנו, הוזכר שמו בגמרא...)

כשהוא "לא" מקבל הזמנה

אחד מגדולי ירושלים העיד פעם על עצמו, שכשחבירו עושה שמחה, והוא "לא" מקבל הזמנה, אז הוא "כן" הולך - ואדרבא - בכגון דא יש לו יותר עול ללכת להשתתף בהשמחה - יותר מהשמחות שהוא כן מקבל הזמנה, כדי לשבר את מידותיו... ובדרך אגב איתא בשו"ת ויחי יוסף לש"ב הגה"צ אב"ד פאפא זי"ע, שם הוא כותב תשובה לאחד ששאל אותו, היות ואביו נפטר, והוא יודע שאביו היתה לו מריבה עם פלוני, והוא שואל האם הוא צריך להמשיך את המחלוקת?... והרב השיב לו, בסגנון מיוחד: מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מהש"ס ומהפוסקים אין דין ירושה בסכסוכים...

מספרים סיפור נפלא על הגה"צ רבי אברהם צבי בעק זצ"ל גאב"ד מעלבורן דאוסטרליה, וכך סיפרו בשם אחד מבניו: בקהילתו במעלבורן היה נהוג, שמזמן לזמן היו אנשי קהילתו מזמינים את הרב הנערץ לסעוד בביתם, והיה הדבר לחשיבות

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

אתה שוכח את לימודך? יש מקום בתפילת שמונה עשרה בו תוכל להתפלל על זה!

ואין לבקש אלא על צורך קיים, ולא על העתיד, כגון שלא יחלה חלילה. וניתן לבקש עבור אדם אחר; וכשמבקש לצורך רבים - ראוי לבקש בלשון רבים, ודווקא בסוף הברכה, לפני המילה "ברוך".

כשיש לאדם צורך מסוים שהוא מעניין ברכה בתפילת שמונה עשרה - רשאי לבקש עליו באותה ברכה, ולדוגמה: השוכח תלמודו יבקש את הזכרון בברכת 'חונן הדעת', והחולה יבקש רפואה בברכת 'רפאנו'. ויקצר בבקשתו, ויאמרנה באמצע הברכה או בסופה, אך לא באמצע ענין, כגון בין "אתה חונן לאדם" ל"דעת".

[שו"ע קיט, א, ומשנ"ב א, ג, ה, ז ורט; בו"מ דרשו, 1, ורקטו, 2]

מהו הדין המיוחד בתפילה למי שאחד מבני משפחתו חולה?

חטאו בתפילה הקרובה, ויקבל על עצמו שלא לחטוא עוד. ויש אומרים שאין להוסיף בקשות ויודוי בקביעות, ואין הלכה כן. ויש מהראשונים שכתב שאם יש לאדם חולה במשפחתו יבקש עליו בברכת 'רפאנו' ולא ימתין עד ברכת שומע תפילה.

בברכת 'שומע תפילה' יכול אדם לבקש כל צרכיו בקצרה, ואף על העתיד, כגון שלא יחלה חלילה. וטוב להתפלל על פרנסתו, אף אם הוא עשיר, וכן להתוודות - למעט בימים שאין אומרים 'תחנון' - באמירת "חטאתי עויתי פשעתי", ואם חָטָא - יתְנַדָּה על

[שו"ע קיט, א-ב, ומשנ"ב א, ד וריב; בו"מ דרשו, 1, 5 ור7]

מה הם ארבעת הדברים שראוי להתפלל עליהם בכל יום?

דבר הנצרך לו, ושלא תמוש התורה מפיו ומפי זרעו, ושיהיו כל יוצאי חלציו עובדי ה' באמת, ושלא ימצא חלילה פסול בזרעו; ואם אינו יודע להתפלל על צרכיו כראוי בלשון הקודש, יתפלל בכל לשון, ובלבד שיבקש מקירות לבו.

אף שרשאי אדם לקבוע בקשותיו בברכת 'שומע תפילה', כנ"ל, עדיף שיקבען אחר סיום התפילה, כדי שאם יצטרך לענות לקדיש או לקדושה יוכל לענות עליהם; ושם רשאי להאריך בבקשות כרצונו. וראוי לומר 'יהיו לרצון' מיד לאחר "המברך את עמו ישראל בשלום". וראוי לכל אדם להתפלל בכל יום על פרנסתו ועל כל

[משנ"ב קיט, ד, יא וריב; בו"מ דרשו, 6 ור9]

* מי ששכח לומר 'ותן טל ומטר' ב'ברכת השנים' ונזכר לאחר אמירת המילים "ברוך אתה ה'" בסיום הברכה, יכול להשלים זאת בברכת 'שומע תפילה'.
* בעשרת ימי תשובה חותמים את ברכת 'השיבה שופטינו' במילים: "המלך המשפט", שפירושן שהשי"ת הוא המלך, והוא המשפט עצמו, כשם שהוא מקור החכמה והרחמים וכל הבריאה.
* בנוסח הברכות שתיקנו חז"ל ישנם מספר חלקים: 1. פתיחת הברכה וחתימתה. 2. ענין עיקרי בברכה. 3. הוספות בתפילת שמונה עשרה שאין יוצאים ידי חובה בלעדיהן. 4. יתר המילים בברכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם 'מְפִיץ רֵיחַ' מתיר אמירת דברי קדושה?

ויש שאסרו זאת, משום שעיקרו של איסור זה נלמד מהכתוב: "וְהָיָה מְפִיץ קְדוֹשׁ", ומאחר ובפועל הריח הרע קיים, אין זה 'מחנה קדוש'; ויש שכתב, שיתכן כי מצב זה שבו הריח החזק יותר מונע מהריח הרע להגיע לאפו, הרי הוא כסתימת האף על מנת שלא להריח את הריח הרע, שבוודאי אינה מתירה את אמירת דברי הקדושה.

[שו"ע עו, א, ומשנ"ב ב ו"טז; בו"מ דרשו, 23, 24 ו"26; וראה שו"ע פו, א, ומשנ"ב עט, כג]

כפי שלמדנו, אסור לומר דברי קדושה בטווח של ארבע אמות מריח רע של צואה; והוא הדין לריח רע של עיפוש וריקבון הנודף מדברים אחרים (ראה במקורות).

ויש שכתבו, שאם יש באותו מקום 'מְפִיץ רֵיחַ', או ריח חזק של בושם, או של שריפה, וכדומה, באופן שהריח הרע אינו מורגש - מותר לומר שם דברי קדושה. ויש שהקל בכך לחולה שאינו מסוגל להקפיד על נקיות.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה